

Tillaga að breytingu á aðalskipulagi sbr. 1 mgr. 36 gr. skipulagslaga nr. 123/2010
 Fyrirhugað er að breyta Aðalskipulagi Skorradalshrepps 2010-2022, samþykkt af umhverfisráðherra þann 15.10.2013, í landi Dagverðarness. Tillagan felur í sér eftirtaldir breytingar á skipulagsuppdrætti:

- Austurmörk fristundabyggðarsvæðis C færast 185 m til vesturs og svæðið minnkar um 4,0 ha.
- Nýtt, 3,9 ha fristundabyggðarsvæði verður skilgreint austarlega á jörðinni, ofan Skorradalsvegjar (508), innan núverandi skógræktarsvæðis.
- Tvö ný skógræktarsvæði verða skilgreind ofan við önnur svæði ofan vegjar. Efri mörk skógræktarsvæðanna taka mið af skógræktarsvæðum á aðliggjandi jörðum; Hvammi í vestri og Stálpastöðum í austri, og ná því yfir jörðina að frátöldu skóglausu svæði á milli gjlla ofan við bæjarhúsin. Vestan gjlla verður 15,4 ha svæði, en svæðið austan gjlla verður 32,0 ha.
- Öbyggt svæði, sem er skilgreint ofan vegjar, minnkar um 44,9 ha og verður 243,3 ha.

Í greinargerð aðalskipulags verða gerðar eftirfarandi breytingar:

- Tafla 23. *Heiti fristundabyggðar á einstökum jörðum, flokkun og stærð svæða fristundabyggðarsvæðis.*
- Upplýsingar í töfunni verða uppfærðar í samræmi við gerð og stærð nýs fristundabyggðarsvæðis (E) og breytta stærð (C).
- Tafla 24. *Lýsing á afmörkun einstakra svæða (og hnitasetning) eftir jörðum fristundabyggðarsvæðis.*
- Upplýsingar í töfunni verða uppfærðar í samræmi við gerð og stærð nýs fristundabyggðarsvæðis (E) og breytta stærð (C).
- Einnig bætist við nýr undirskilti sem markar stefnu einstakra fristundabyggðarsvæða í kaflanum *Reglur um fristundabyggð*.

Fristundabyggð í Dagverðarnesi
 Í landi Dagverðarness eru fimm svæði undir fristundabyggð. Tvö þeirra, (A) og (B), eru neðan Skorradalsvegjar og hefur deiliskipulag þegar verið unnið fyrir stærstan hluta beggja svæða og uppbygging þeirra einnig langt á veg komin. Ofan vegjar eru þrjú svæði; (C), (D) og (E). Ekki hefur verið unnið deiliskipulag fyrir neitt þeirra og eru þau með öllu öbyggt. Í fristundabyggðum (C), (D) og (E) er gert ráð fyrir stórum lóðum, að lágmarki 5.000 m²; þaðan er mikið útsýni yfir Skorradal, bæði inn dalinn og út. Gerð er krafa um hús með einhalla þök, mænissstefnu samhlíða hæðarlínum og hærrí langveggi til suðurs. Frágangur mannvirka, efnis- og litavals skulu stuðla að því að þau falli vel að umhverfinu. Við hönnun mögulegra aukahúsa skal taka tillit til hönnunar, efnis- og litavals fristundahúss.

	Fristundabyggð C	Fristundabyggð D	Fristundabyggð E
Staðsetning	Ofan Skorradalsvegjar, vestast í landi Dagverðarness	Ofan Skorradalsvegjar, austast athafnasvæðis 2a	Ofan Skorradalsvegjar, innan skógræktarsvæðis Q
Stærð (ha)	6,2	9,9	3,9
Aðkoma svæðis	Frá Skorradalsvegi	Frá Skorradalsvegi	Frá Skorradalsvegi
Lágmarksstærð lóða	5.000 m ²	5.000 m ²	5.000 m ²
Hámarksfjöldi lóða	13	20	8
Nýtingarhlutfall	0,05	0,05	0,05
Hámarksstærð aukahúss m²	35	35	35
Hámarksstærð fristundahúss	6	6	6
Hámarksstærð aukahúsa	4,5	4,5	4,5
Mænissstefna fristundahúss	Samhlíða hæðarlínum	Samhlíða hæðarlínum	Samhlíða hæðarlínum
Þakgerð	Einhalla	Einhalla	Einhalla
Þakhall	2 - 15%	2 - 15%	2 - 15%

Afmörkun skipulagsvæðis og staðhættir
 Dagverðarnes er í suðurnilíð Skálafells, tæplega miðja veginn með Skorradalsvatni. Hlíðin er nokkuð brött en bæjarhúsin standa í aflíðandi hvammi miðsvæðis á jörðinni, rétt ofan Skorradalsvegjar (508). Svæðið sem er ræðir afmarkast í vestri af landamerkjum Dagverðarness og Hvamms, í norðri af efri mörkum nýs skógræktarsvæðis sem fylgir að mestu 240 metra hæðarlínu, í austri af landamerkjum Dagverðarness og Stálpastöða og í suðri af Skorradalsvegi (508). Gróðurþekja er slítrött að undanskildum túnum og skógræktareit.

Tengsl tillögu við aðrar skipulagsáætlanir
Landskipulagsstefna
 Í Landsskipulagsstefnu segir: „Skipulag í dreifbýli gefi kost á fjölbreyttri nýtingu lands, svo sem til ræktunar, ferðabjónustu og útivistar, í sátt við náttúru og landslag“ og „Skipulag landnotkunar stuðli að eflingu ferðabjónustu í dreifbýli um leið og gætt verði að því að varðveita þau gæði sem eru undirstöð ferðabjónustu.“ Breytingartillaga þessi fjallar um að viðhalda bjónustu við eigendur og notendur fristundahúsa í Skorradal, auka skjól á svæðinu og fjölga útivistarmöguleikum í sátt við náttúru og mannlíf, og samræmist þannig Landsskipulagsstefnu.

Gildandi aðalskipulag
 Í Aðalskipulagi Skorradalshrepps 2010 – 2022 er stærstur hluti lands Dagverðarness, ofan vegjar, skilgreindur Öbyggt svæði. U.þ.b. 40-45 ha þess verða færðir í landnýtingarflokkinn Skógrækt samkvæmt fyrirhugaðri breytingartillögu. Auk þess verður svæði fyrir fristundabyggð, vestast á jörðinni, minnkað úr 10,2 ha í 6,2 ha og nýtt 3,9 ha svæði skilgreint austarlega á jörðinni.

Deiliskipulag
 Engar samþykktar deiliskipulagsáætlanir eru í gildi fyrir ofan Skorradalsveg.

Forsendur og rökstuðningur fyrir breytingartillögu
 Um árabli hefur verið stunduð skógrækt í Dagverðarnesi, auk þess sem þar er fristundabyggð. Nú er svo komið að eigendur jarðarinnar vilja auka skógrækt og gera breytingar á afmörkun svæða fyrir fristundabyggðir. Stórt svæði ofan vegjar er skilgreint sem „Öbyggt svæði“ í aðalskipulagi, en landeigendur vilja rækta þar skóg, allt í senn til að skapa skjól, auka frjósemi jarðarinnar og hafa af henni mögulegar tekjur í framtíðinni. Fristundabyggð C - F2 í landi Dagverðarness er enn óskilgreint og hefur engin uppbygging átt sér stað þar. Landeigendur vilja færa mörk svæðisins fjær bæjarhúsum í Dagverðarnesi og skilgreina nýtt svæði austan við fristundabyggð D – F2.

Fyrirhugaður samningur við Skógræktina er hluti af áætlun landeigenda að auka skógrækt á jörðinni. Áætlað er að girða upp á Skorradalshálsi svo búfé komist ekki úr Lundareykjadal yfir í Skorradal. Með þessu er ætlunin að vernda núverandi skógrækt í landi Dagverðarness þar með talld þá birkisgóga sem er bæði ofan og neðan vegjar. Skipulag skógræktar á svæðinu mun fara eftir tillögum Skógræktarinnar þannig að fulltrýgt er að virt verða ákvæði 10. gr. reglugerðar um innflutning, ræktun og dreifingu útlendra plöntulegunda nr. 583/2000.

Náttúrulegur birkisgógur er á vestrarhluta fristundabyggðarsvæðis C – F2. Á þeim hluta fristundabyggðarsvæðisins sem ætlunin er að skilgreina sem skógrækt með nýju skipulagi, er að koma upp náttúrulegum spröttum birkisgógi sem landeigendur binda vonir við að fái að vaxa og dafna þegar landið hefur verið fríðað fyrir ágangi búfjár. Fyrirhuguð færsla á fristundabyggðarsvæði á reit E – F2 er þannig ætlað að vernda náttúrulegan vöxt birkisgógar.

Rétt er að fram komi að fyrirhugað fristundabyggðarsvæði E – F2 er þar sem nú er beitarhólf, þ.e. á milli asparskógar og greniskógar í austanverðu landinu. Birkisgógur er aðallega norðan við fyrirhugað svæðið og mun byggð á reitnum því ekki raska birkisgógi í landinu svo neinu nemur. Þegar fristundabyggð verður deiliskipulagð verður sérstaklega gætt að því að birkisgógi verði ekki raskað.

Við gerð aðalskipulagsins sem staðfest var á árinu 2013 var ákvæði 61. gr. Náttúruverndarlaga nr. 60/2013 í gildi og var því tekin afstaða til þess að birkisgógar ofan vegjar í Dagverðarnesi falli ekki undir ákvæðið. Raunar var verndarákvæði 61. gr. þá viðtæka en nú er því með 28. gr. laga nr. 109/2015 var gerð breyting á b-lið 1. mgr. 61. gr. laga um náttúruvernd var dregið úr umfangi verndar á birkisgógu. Í athugasemdamum lagafrumvarpsins um þá breytingu segir meðal annars „að ljóst sé að það séu ekki allar birkisgógar sem einkennast af náttúrulegri nýlúðun og aldursdreifingu sem njóta sérstakrar verndar samkvæmt ákvæðinu heldur sé um að ræða sérstæða og vistfræðilega mikilvæga birkisgóga og leifar þeirra. Birkisgógar eru víða í mikilli útbreiðslu vegna náttúrulegrar nýlúðunar, t.d. meðfram þjóðvegum landsins. Verður því að telja heppilegra að þeir skógar sem sannanlega eru sérstæðir og vistfræðilega mikilvægir falli undir ákvæði sérstakrar verndar. Skógrækt ríkisins mun bera ábyrgð á því að meta hvaða birkisgóga um ræðir, eins og fram kemur í 7. mgr. ákvæðisins.“

Ekki liggur neitt fyrir um að Skógræktin hafi talið birkisgógin ofan vegjar í Dagverðarnesi falli undir skilgreiningu 61. gr. laga um náttúruvernd og á ákvæðið því ekki við. Að auki hefur verið sýnt fram á að tillögur til breytinga á aðalskipulagi munu ekki raska birkisgógi í landi Dagverðarness heldur er þvert á móti verið að skapa betri aðstæður til að birkisgógur á landinu nái að vaxa og dafna. Aðalskipulag Skorradalshrepps 2010-2022 gerir nú þegar ráð fyrir fristundabyggð á ákvæðnum svæðum í Dagverðarnesi og allar grunnforsendur fyrir því að heimila fristundabyggðir í Dagverðarnesi og Skorradal koma fram í aðalskipulagi hreppsins. Sem stendur eru engar óseldar eða óleigðar lóðir í landi Dagverðarness. Fyrir liggur hins vegar tillaga að deiliskipulagi fyrir fjórar lóðir neðan vegjar.

Áhrif breytingar á samfélag og umhverfi
 Staekun skógræktarsvæða í landi Dagverðarness hefur jákvæð hagræn og félagsleg áhrif. Skógræktin skapar skjól fyrir fyrirhugaða fristundabyggð og með tilkomu rekstrarstiga eykur það möguleika fristundalóðarhafa til útivistar. Frjósemi jarðarinnar eykst og þar af leiðandi auknar tekjur til framfóðar. Skógrækt hefur jákvæð áhrif á bæði gróðurfar og vilt dýralíf. Ágangur búfjár hefur verið nokkur úr Lundareykjadal og yfir í Skorradalinn. Með fyrirhugaðri skógrækt verður landið girt af. Með tilkomu girðingarinnar mun gróðurfar breytast og verða fjölbreyttara og þar með hafa jákvæð áhrif á allt fuglalíf. Minnkun fristundabyggðar C hefur jákvæð áhrif á landslagsmíð umhverfis bæjarstæðið í Dagverðarnesi. Bærinn og umhverfi hans gegnir mikilvægu hlutverki í menningarlandslagi jarðarinnar og því mikilvægt að ekki sé þrengt að bæjarstæðinu. Með minnkun fristundabyggðar C heldur bæjarstæðið sínu svigrúmi og verður áfram hjarta jarðarinnar. Fristundabyggðar E er þar sem nú er beitarhólf og mun því ekki raska birkisgógi í landinu svo neinu nemur. Skráðar formínjar eru í nágrenni byggðarinnar, en þær munu ekki verða fyrir áhrifum þar sem þær eru utan svæðis. Afar jákvætt er að byggðin er umlikin skógræktarsvæði þannig að möguleikar til útivistar eru góðir.

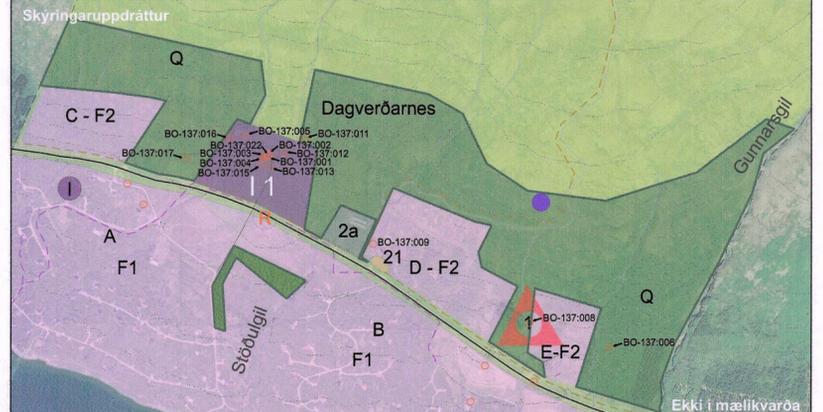
Skýringar

- Landbúnaðarsvæði
- Skógrækt
- Öbyggt svæði
- Opin skógræktarsvæði til sérstakra nota
- Íbúðarsvæði
- Stök íbúðarhúsalóð
- Svæði fyrir fristundahús
- Endurvörpsstöð
- Athafnasvæði
- Efnistökusvæði
- Vötn, Ár
- Stofnvegur
- Tengivegur
- Lendingarstaður þyrli
- Tillaga að þjóðmínjarvernd
- Rafhlína 19kV og Andaktilsína 66kV

Aðrar merkingar á korti

- Íbúðarhús (Bæjarstæði) á jörð
- Vatnsból / Kalt vatn
- Mörk skipulagsvæðis / sérstakra nota
- Mörk jarða / Lóða (ónákvæm)
- Göngu- og Reiðleiðir meðfram vegi
- Aðalskráning fornleifa í Dagverðarnesi

Aðalskráning fornleifa
 Árið 2003 var unnin aðalskráning fornleifa í landi Dagverðarness. Tekið hefur verið tillit til þeirrar skráningar við staðsetningu fristundabyggðarsvæðis (E) og verður hún jafnframt höfð til hlífðsjónar við áframhaldandi vinnslu breytingartillögu þessarar. Langflestar mínjar eru á bæjarhólinum, þar sem engin breyting er gerð á landnotkun. Í raun eru aðeins tvennar mínjar á svæðum sem færast á milli landnotkunarflokka auk mínja sem eru stótt utan nýja fristundabyggðarreitans.

• BO-137-017 Stórvarda hefur verið hlaðin á stórum steini eða kletti. Vitað er að hún stóð þar um miðjan þriðja áratug 20. aldar, en hrundi í kring um aldamótin 2000. Neðri hluti hennar stendur þó enn og sést ágætlega. Ekki er vitað í hvaða tilgangi varðan var henni. Eftir þessa breytingu á aðalskipulagi er Stórvarda innan skógræktarsvæðis og skal forðast að gróðursetja tré of nærri henni, til að koma í veg fyrir frekari skemmdir.

• BO-137-011 Stöðulgi. Þar voru kvíar en þær voru hornfar fyrir 1930. Grýtur höll er efst í túninu Stöðli, sem gilið dregur nafn sitt af, og eru leiddar líkur að því að þar hafi kvíarnar verið. Stöðulgi hefur slústuð árin verið nýttur sem beitarhólf en skv. breytingartillögu þessari lendir hann innan skógræktar. Forðast skal að gróðursetja tré of nærri hólunum, til að koma í veg fyrir frekari skemmdir.

• BO-137-008 Yrirstekkur er rétt austan við Kaldalæk, gegnt aspareit. Stekkurinn er í lyngvaxinni brekku og er allur grasi vaxinn. Veggirnir eru mjög signir og engar grjóthleðslur eru greinilegar. Mörk fristundabyggðar voru færðar austur fyrir stekkin til verndar honum. Forðast skal að gróðursetja tré of nærri stekkinum, til að koma í veg fyrir frekari skemmdir.

Engar mínjanna eru á fríðlingsgáskrá Minjastofnunar Íslands, en í aðalskipulagi er gerð tillaga um að Yrirstekkur hjóti fríðlingsgu skv. þjóðmínjalögum nr. 107/2001. Tákn fyrir tillögu að þjóðmínjarvernd verður fært á réttan stað á uppdrætti, út frá hnitsetningu mínja.

Skipulagsferli, kynning og samráð
 Leitað var umsagnar Skipulagsstofnunar, Vegagerðarinnar, Minjastofnunar Íslands, Skógræktarinnar, Slökkviliðs Borgarbyggðar og Umhverfisstofnunar sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 vegna lýsingar breytingar aðalskipulags. Lýsingin var auglýst þann 25. janúar til og með 19. febrúar 2019, á heimasíðu sveitarfélagsins og í Morgunblaðinu, þar sem íbúar og hagsmunaaðilar voru hvattir til að kynna sér lýsinguna og senda inn ábendingar. Einnig var opin dagur á skrifstofu sveitarfélagsins þann 29. janúar 2019. Umsagnir bárust frá öllum umsagnaraðilum, farið var yfir þær og brugðist við þeim. Tillaga breytingar aðalskipulags var kynnt aðliggjandi sveitarfélögum, þ.e. Borgarbyggð og Hvalfjarðarsveit í maí 2019. Engar ábendingar bárust í lýsingarferlinu. Tillaga breytingar aðalskipulags var kynnt íbúum og hagsmunaaðilum þann 4. júní 2019 með opnum degi á skrifstofu sveitarfélagsins. Tillagan var auglýst frá 30. september til 11. nóvember 2019. Engar athugasemdir bárust á auglýsingartíma. Tillagan var tekin til afgreiðslu og samþykktar sveitarstjórnar þann 27. nóvember 2019. Aðalskipulagsbreytingin tekur gildi þegar staðfesting skipulagsins hefur verið auglýst í B-deild Stjórnartíðinda og má gera ráð fyrir að það verði í janúar 2020.

Samþykkt og staðfesting

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun þann 31.10.2019

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í hreppsnefnd Skorradalshrepps þann 27.11.2019.

Auglýsing um gildistöku aðalskipulagsbreytingarinnar var birt í B-deild Stjórnartíðinda þann _____ 2020.

Aðalskipulagsbreytingin var auglýst frá 30. september til 11. nóvember 2019.